

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

mulieres in Scripturis commendantur, Sir. 26. v. 19. seqq. & statim ad ministros se convertens, quodcumque, inquit, vobis dixerit, facite. Egregia admonitio, quam nos quoque in rebus fidei observare debemus. Nam non valet in Ecclesiâ: Hoc ego dico, hoc tu dicis, hoc ille dicit, sed hoc dixit Dominus, & qui loquitur, eloquia Dei proferre debet, 1. Pet. 4. v. 11. ut prophetia ipsius sit fidei analogâ, Rom. 12. vers. 7. hæc est proprietas ovium Christi, ut vocem ejus audiant, & alienum non sequantur, Johan. 10. vers. 27.

De Tertio.

Restat pars tertia, nimirum *Christi opulantis benignitas*, quam insigni declarat miraculo, cujus hinc Evangelista depingit

1. *Quantitatem*. Nam erant ibi hydriæ lapideæ sex, inquit, positæ secundum purificationem Judæorum, capientes singulæ metretas duas vel tres. Has jubet Christus implere aquâ, & impleverunt eas ad summum usque. Quis harum usus fuerit hydriarum, optimè colligitur ex Marc. 7. v. 3. & 4. sed magis elucescit hoc miraculum, si consideramus

1. *Hydriarum multitudinem*. Non enim duæ tantum vel tres, sed sex fuerunt, in quo numero quidam allegoriam quærunt, & sicut una quæque dies suam afflictionem parit. Matt. 6. v. 34. ita pro numero dierum profectorum hydrias hæc distribuunt, ut pii conjuges ex illis haurire cogantur, dum Sabbathum vitæ æternæ appropinquat, ubi dies luctus nostri complebuntur, Esa. 60. v. 20.

Prima est hydria paupertatis, 2. domesticæ calamitatis, 3. continuæ rixositatis, 4. indefessæ laboriositatis, 5. infidelitatis, 6. infirmitatis. Vide Dietericum in Analyti.

2. *Magnitudinem*. Singulæ enim capiebant metretas duas vel tres. Non erant utrei portatiles, quibus aqua hauritur, qualem Rebecca gestabat in scapula sua, Gen. 24. v. 15. & Samaritana, Johan. 4. vers. 28. Sed labra five vanni, ex quibus hauritur, hinc dicuntur positæ secundum purificationem Judæorum, de qua vide Levit. 15. vers. 5. seqq. Num. 19. vers. 8. & fuerunt magnæ capacitatis, ad metretas duas vel tres. Quale hoc fuerit genus metretæ, de eo non conveniunt interpretes. Budæus l. 5. de asse, & Gregorius Agricola, diligentissimus harum rerum scrutator de mensuris & ponderibus Romanis putant, metretam idem esse quod amphoram, & mensuras nostratum continuisse 36. Jam hydriæ capiebant, ut Evangelista testatur, duas vel tres metretas. Si duas, 432. mensuras, si tres 648. mensuras vini generosioris ad nuptias hæc Christus contulit. Unde muneris amplitudo & magnificentia satis apparet. Si verò computationem Chemnitii sequimur, quam hodierni doctores ferè omnes approbant, dimidium Ohmæ singulæ continebant hydriæ, unde tres Ohmæ vini (ein halb Juder Wein) neonymphis hæc donasse Christum colligitur. Nam quia magnus est nomine & re, Jer. 10. vers. 6 magna etiam munera ipsum decent, quod Alexander Magnus olim Perillo respondebat, cum 50000. millia coronatorum ipsi donaret ad elocationem filię, & ipse recusaret, decem millibus se contentum esse regegens. Promptior enim est ad dandum, quam nos ad capiendum, Eph. 3. v. 20.

3. *Plenitudinem*. Erant hydriæ ob crebras purificationes & lotiones aliqua parte exhaustæ. Christus igitur implere jubet, quod etiam ministri promptè exsequuntur,

G

& ad

& ad summum usque hydrias aquâ implent. Beneficia enim divina non sunt hiulca, *es ist kein Stimpelwerk / sed excellentia in summo gradu*, ut quilibet inde colligere possit, quod ipse fecerit. Pf. 64. v. 10.

Pulchra etiam hinc necti potest allegoria. Aqua in Scripturis Crucem & tribulationem significat, Pf. 18. v. 17. & 66. v. 12. & 69. v. 2. & 124. v. 4. hanc aquam tribulationis mutat Christus in vinum, id est, mitigat & dulcorat per Sp. S. ut fideles ejus discipuli pro gaudio reputent, si in multas tribulationes inciderint, Jac. 1. v. 2. Crux tamen non statim à nobis tollitur, sed hydriæ implentur prius ad summum, id est, crux magis augetur & cumulatur, ut in Ægypto, Ex. 5. v. 6. seqq. Sed tunc quando hydriæ aquâ ad summum usque impletæ sunt, tunc inquam venit Christus, & aquam in vinum mutat, verbo scilicet omnipotente, ut ex eventu agnoscimus, diligentibus Deum omnia in bonum cooperari, Rom. 8. v. 28.

II. *Qualitatem, wie es damit sey jungan.*

1. *Per aquæ immutationem.* In primæva creatione Deus species rerum distinxit, ut aqua esset aqua, & vinum esset vinum. Dum igitur Christus hîc aquam mutat, eo ipso ostendit, se esse Dominum illum, cujus præceptis omnis Creatura ad suum, genus ab initio condita deservit, Sap. 19. v. 6.

2. *Per vini productionem.* Nam postquam ministri hydrias aquâ suppleverunt, jubet eos haurire, & eo ipso dum hauriunt momento, vinum ex aquâ producitur. Magnam quidem est miraculum, quod aqua pluvialis per radicem & ramos vitis quotannis in vinum convertitur: sed non fit in momento, verum temporis progressu antecede-

dente calore solis qui uvas percoquit & maturas reddit. Hic verò Christus in momento aquam convertit, & vinum generosissimum solo nutu & motu voluntatis imperantis producit, ut agnoscamus illum esse verum Deum, qui cum Patre, in totius universi conservatione & gubernatione usque huc operatur, Joh. 5. v. 17. Sumus igitur adhuc hodie ipsius hospites, quos singulis annis largo vini proventu donat, & ita corda nostra latificat, Pf. 104. v. 15.

3. *Per Architrictini depradicationem.* Nam cum ministri ad ipsum deferunt vinum ex aqua factum, gustat statim, & sponsum redarguit, quod deterius vinum primum dedisset, putabat enim sponsum hoc vinum sponsum hoc vinum procurasse, & nihil de miraculo Christi sciebat. Omnis homo, inquit, primum bonum vinum pronit, & cum inebriati fuerint, tunc id quod deterius est, tu autem bonum vinum hucusque servasti.

Exinde nobis innotescit admirabile Dei gubernamentum, quod à mundi & Diaboli regno planè discrepat. In regno mundi & Diaboli principium bonum est. Nam domus impiorum sunt pacatæ à timore, & non est virga Dei super illos. Ducunt in bonis dies suos, sed finis malus est. Nam in puncto ad infernum descendunt Hiob. 21. v. 9. seqq. Secus in regno Christi. Ibi principium malum est, & finis bonus. Nam tribulatio piorum levis & momentanea, operatur in nobis *δόξαν καὶ ὑπερβολὴς εἰς ὑπερβολὴν*, 2. Cor. 4. vers. 17. In paucis vexantur, in multis benè disponuntur, quoniam Deus tentavit ipsos, & invenit dignos se, Sap. 3. v. 5. quid vis eligere? ô considera finem & nunquam peccabis 1. Sir. 7. v. 40.

III. *Efficacitatem, quæ duplex.*

1. *Gloria manifestatio.* Ergò in pueritia sua

Dominica III. post Epiphaniam.

51

sua nulla fecit miracula, quia hoc primum fecisse dicitur signum, ut manifestaret gloriam suam, quod sit Deus ille, qui solus miracula facere potest, Pl. 72. v. 18.

2. *Discipulorum in fide corroboratio.* Hic est finis miraculorum, ut infideles ad fidem perducantur. Jam verò ubi doctrina Evangelii fatis confirmata est tam Christi,

quàm Apostolorum miraculis, qui adhuc prodigia quærit, magnum ipse prodigium est, ut Augustinus loquitur. Hæc dicta sunt de nuptiis Canæ Galilææ. Beatus verò qui ad nuptias agni vocatus est, Apoc. 19. v. 9. tunc perfectè manifestatur Christi gloria. Johan. 17. v. 24. quam ut mox videamus, faxit Deus T. O. M. Amen.

Dominica III. post Epiphaniam.

Evangelium Matth. 8. v. 1. 14.

CUm Moses tabulas Decalogi in monte Sinai ab ipso Deo accepisset, & jam descenderet, ut populo leges sancitas insinuaret, ecce recesserant Israelitæ de via, & vitulum sibi fecerant ex auro, quamobrem irâ commotus non solum tabulas è manu projecit, & ad radicem montis confregit, sed etiam ministerio Levitarum tria hominum millia in populo occidit, Exod. 32. v. 19. & 28.

Hæc severitate legis effecta tacitè notantur, quod nimirum iram operetur, Rom. 4. v. 15. unde ministerium mortis & damnationis appellatur, 2. Cor. 3. v. 7. & 9. Contra audimus in hodierno Evangelio, quod Christus post prolixum sermonem in monte habitum, quâ veram legis promulgatâ sententiam exposuerat, descendens iterum leprosum & paralyticum divinâ suâ virtute sanavit, ut indicaret, se esse verum animarum nostrarum medicum, qui è summo cæli monte in has terras eo sine descenderit, ut à spirituali peccati lepra, & animæ paralyti nos liberaret. Nam lex per Mosen data, gratia autem per Christum exorta est, Joh. 1. vers. 17.

Nos ad manus sumemus prælectam Evangelii pericopen, & videbimus

I. Curam leprosi.

II. Curam paralytici.

J.J.

EXEGESIS.

Verè Christus Zemah dicitur, sub quo germinare & crescere debet Ecclesia, Zach. 6. v. 12. quæ in V. T. terminis palestinae angustioribus circumscripta erat. Nam taliter non faciebat Deus omni nationi, Pl. 147. v. 20. Sed in N. T. respectus ille personarum cessavit, & quisquis nomen Domini invocat, salvus erit, Rom. 10. v. 13. Hujus rei exemplum habemus in prælecto Evangelio, ubi tam leprosus ex Judaico semine oriundus, quàm centurio gentilis à Christo recipitur. De cura leprosi primùm agemus, sed quatuor potissimum ponderanda nobis occurrunt

1. *Temporis notatio*, quando nimirum acciderit. Hoc Evangelista subinnuit *περίφραστικῶς*, per verba: Cum descendisset de monte, & intelligit mōtem, in quo Christus

G 2

stus